

Párizs-lille-i vasútvonal ellen elkövetett, több halálos áldozatot követelő merénnyel kapcsolatban a párizsi jobboldali sajtó ismét „idegeneket” emleget. Viszont az Aurore, a jobboldali radikálisok lapja kénytelen elismerni, hogy nem az idegenek sztrájkolnak, hanem a francia munkások.

A kommunista párt sajtója ellen a sztrájkellenes törvények benyújtásával egyidejűleg megkezdett rendőri akció egyelőre szünetel.

Jelenleg tehát teljes erővel folyik a kormány és a szakszervezeti többség, illetve a francia kommunista párt közötti küzdelem. Ennek a harcnak a következményei és kihatásai még beláthatatlanok, annál is inkább, mert hiszen ezzel párhuzamosan Olaszországban is folyik egy hasonló küzdelem, Londonban pedig a négyhatalmi konferencia vitái. Washingtonban a Marshall-terv körül folynak döntő tárgyalások. A londoni és washingtoni események pedig szükségképpen kölcsönhatásban állnak a francia és olasz eseményekkel.

Bidault külügyminiszter rövid látogatása Párizsban ezzel kapcsolatban különböző találgatásokra adott okot. Információim szerint a francia külügyminiszter azt az üzenetet hozta Marshall külügyminisztertől Londonból, hogy az amerikai kölcsön realizálásának lehetősége szorosan összefügg a sztrájkmozgalom megszűnésével. Az információk szerint Bidault a konfliktus elsímitására adott tanácsot Schumannnak és Léon Blumnak. (Érdekes, hogy Blum több nap óta nem tett a nyilvánosság előtt nyilatkozatot a sztrájkhelyzettel kapcsolatban.) Ebben a situációban, amikor egyre többen kezdtek beszélni a kiegyezés lehetőségéről, következett be [a] számos halálos áldozatot követelő Arras melletti vasúti merénnyel, amellyel kapcsolatban a kommunista sajtó, de a kamarai képviselőcsoport is szélsőjobboldali provokációról beszél, míg Anxionnas radikális képviselő, Michel Clémenceau, a PRL elnöke és Godin, a parlamenti gaulleista csoport főtitkára a sztrájkagitációt teszi felelőssé a merénnyért. Charles Tillon kommunista képviselő, volt közlekedési miniszter a kormány felelősségét állapította meg. Pineau munkaügyi miniszter nyilatkozatában elkerüli a felelősség felvetésének kérdését, és azon óhájának ad kifejezést, hogy a szociális küzdelem elcsendesedjék.

Kétségtelennek látszik, hogy a sztrájkok elhúzódása felboríthatja az ún. távolabbi Marshall-segély számításait, hiszen komoly kieséseket okoz a francia termelésben. Erre a Le Monde is rámutat. Mindezt csak azért említem meg, hogy rámutassak arra, hogy az a küzdelem, amely Franciaországban folyik és amelyről még nem lehet tudni, hogy hová vezet, kihatásaiban összefonódik világpolitikai küzdelmekkel és döntésekkel.

PIL 283. f. 12/109. ó. e. (egykorú másolat)

¹ Benoit Frachon vasesztergályos, francia kommunista szakszervezeti vezető. 1936-ban a CGT titkára, 1945-ben főtitkára, majd elnöke, a Szakszervezeti Világszövetség alelnöke.

388. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1947. december 10.)

Hivatkozással más úton érkezett utasításra tisztelettel felterjesztem a Nyugati Hírnök legutóbbi öt számát (október 31., november 7., november 21., november 28. és december 5-ikét). Szabadjon ezzel kapcsolatban rámutatnom arra, hogy a december 5-i szám „A függöny aláhullott” című vezércikke elég érdekes képet ad a magyar antidemokrátikus emigráció mai taktikai magatartásáról.

A lap beszámol Sulyok Dezső párizsi látogatásáról, valamint a Sulyok- és Peyer-féle ausztriai megállapodásról is.

A lap rámutat arra, hogy a magyar szocialisták lapja, a „Világosság” is támadja a francia szocialistákat.

Figyelemreméltónak találom, hogy a lap beszámol Credzianu, Románia volt amerikai nagykövetének amerikai sajtónyilatkozatáról, amelyben a román antidemokratikus emigráns annak a reményének ad kifejezést, hogy a romániai helyzet az UNO elé fog kerülni. (Lásd 5. oldalt, dec. 5-i szám).¹

MOL XIX-J-30-a 22. doboz (másodpéldány)

¹ Károlyi rendszeresen megküldte a Külügyminisztériumnak a *Nyugati Hírnököt*. Azokat a kísérőleveleit, amelyek semmilyen ilyen kommentárt vagy más érdemi közlést nem tartalmaznak, nem közöljük.

389. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1947. december 10.)

Fenti jelentéseimben beszámoltam arról, hogy a francia kormány fokozódó szovjetellenes politikájának megnyilatkozásaként a közelmúltban váratlanul feloszlatta beauregard-i szovjet-orosz hazatelepítési tábort, továbbá kiutasított Franciaország területéről 19 szovjet-orosz állampolgárt. Ezen intézkedések ellen az itteni orosz nagykövetség – amint azt ugyancsak jelentettem – mindkét esetben azonnal tiltakozását jelentette be a francia kormánynál, amely válaszában a tiltakozást visszautasította.

Az itteni szovjet-orosz nagykövetség viszont másodízben és most már moszkvai utasításra hivatkozva két igen éles hangú tiltakozójegyzéket intézett a francia kormányhoz.

Az elsőben a beauregard-i tábor feloszlására vonatkozólag kijelenti, hogy a francia kormány intézkedését mint a szovjet-orosz kormánnyal szemben való „illojális” aktust tekintti, továbbá mint a francia kormány által vállalt kötelezettségek „goromba megsértését”. A szovjet-orosz állampolgárok kiutasítására nézve a jegyzék az ellen tiltakozik élesen, hogy nemcsak hogy a nagykövetséget nem értesítették a tervezett kiutasításokról, de még azt sem engedélyezték a kiutasítottaknak, hogy a nagykövetséggel érintkezésbe lépjenek. Tiltakozik továbbá az ellen is, hogy elszállításuk alkalmával a francia kísérszemélyzet a kiutasítottakkal szemben ismételen fenyegetően, sőt erőszakosan viselkedett.

Még el sem ülhetek fenti két, a francia-szovjet-orosz viszonyt máris erősen megrontó incidens hullámai, amidőn a francia kormány december 9-én újabb drasztikus szovjetellenes lépést hajtott végre. Kiutasította ugyanis az ország területéről az itt működő orosz katonai misszió 12 tagját, élükön egy tábornokkal és több magas rangú katonatiszttel. A kiutasítottak – a hivatalos nyilatkozat szerint – „surveillance discrète”¹ alatt december 9-én hagyták el a Gare de l’Est-et.

A francia Külügyminisztérium ezt az intézkedést azzal indokolta, hogy a francia kormány november 27-én már felkérte a szovjet-orosz kormányt, szüntesse be december 1-jével az itteni katonai misszió működését, amelynek feladata szovjet-orosz állampolgárok repatriálása volt, és amely feladatkör a beauregard-i hazatelepítési tábor feloszlásával szükségtelenné vált. Mivel a misszió tagjai ezen felszólítás ellenére sem kértek mind ez ideig „kiutazási vízumot”, került sor a kiutasítás foganatosítására.

A francia kormány fenti intézkedése, bár nyilvánvalóan folytatása a beauregard-i tábor felszámolásának, mégis – mivel a nemzetközi udvariasság szabályait is sértő formában magas rangú szovjet-orosz katonai kiküldöttek ellen került végrehajtásra – az eddigi incidenseknél lényegesen súlyosabbnak tekinthető, és annak kihatásai a szovjet-orosz viszonyra beláthatatlanok lehetnek.